



УЏБЕНИЦИ 5–8. РАЗРЕДА

КОМПЛЕТ ЗА САВРЕМЕНО УЧЕЊЕ

Српски језик и књижевност

2022/23.



У НАРЕДНИХ 45 МИНУТА ОБУХВАТИЋЕМО СЛЕДЕЋЕ ТЕМЕ:

- Практично **искуство из учионице**
- Како уџбеници ИК Klett за српски језик и књижевност **наставу чине једноставнијом**
- Како **лакше одржати час** уз дигиталне уџбенике
- Како свеобухватни додатни материјали за наставнике **смањују ваше радно оптерећење**





СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

5.

разред



Зона Мркаљ
Весна Ломпар
Зорица Несторовић

6.

разред



Зона Мркаљ
Весна Ломпар
Зорица Несторовић

7.

разред



Зона Мркаљ
Весна Ломпар
Зорица Несторовић

8.

разред



Зона Мркаљ
Весна Ломпар
Зорица Несторовић

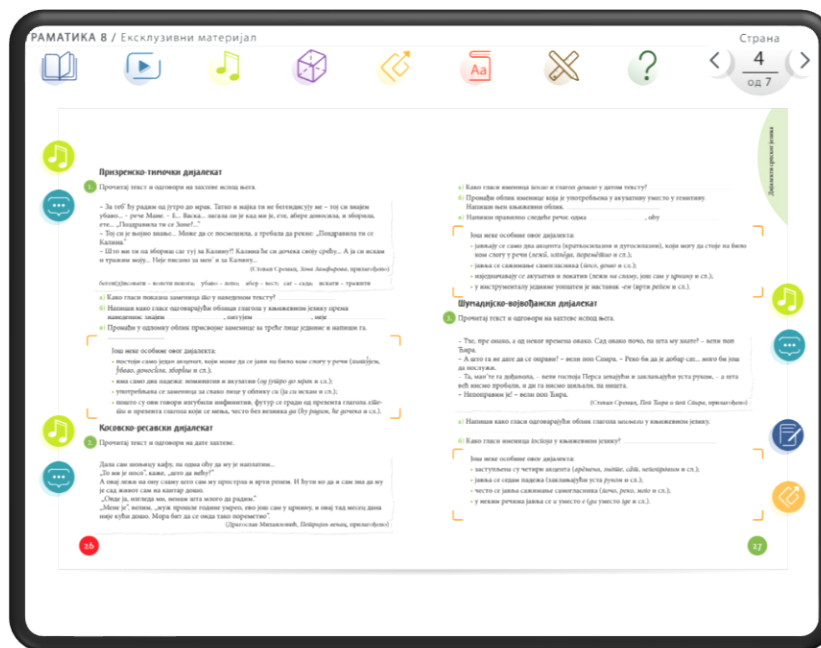
НОВО!



У КОМПЛЕТУ ЗА УЧЕНИКЕ



Уџбенички комплет



Дигитални уџбеници
И БЕЗ ИНТЕРНЕТА!

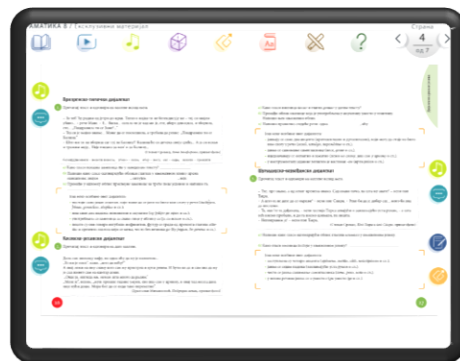


785
мултимедијалних
садржаја

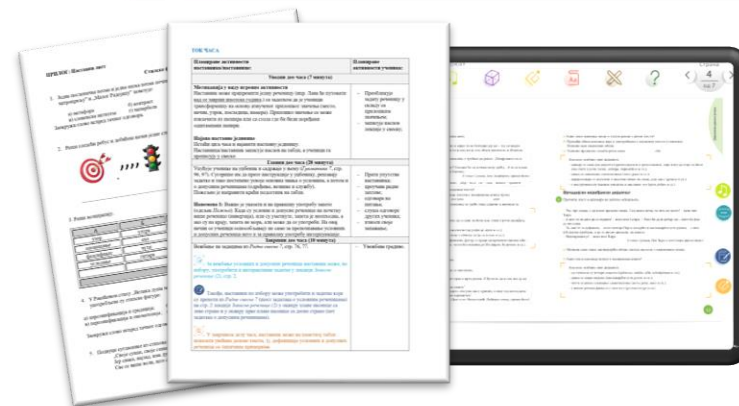




Бесплатни примерци
уџбеника



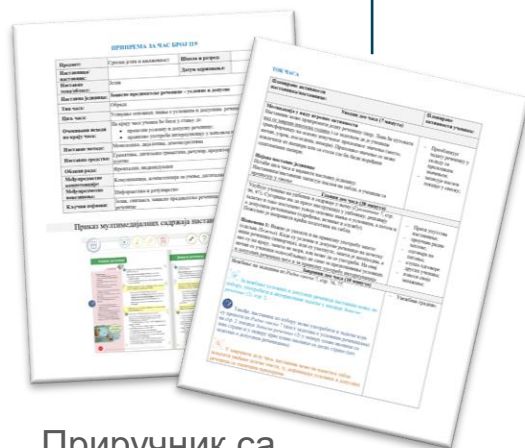
Дигитални уџбеници



Прилагођени месечни планови и
готови материјали за онлајн наставу



У КОМПЛЕТУ ЗА НАСТАВНИКЕ



Приручник са
дневним припремама



Одштампани
тестови



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

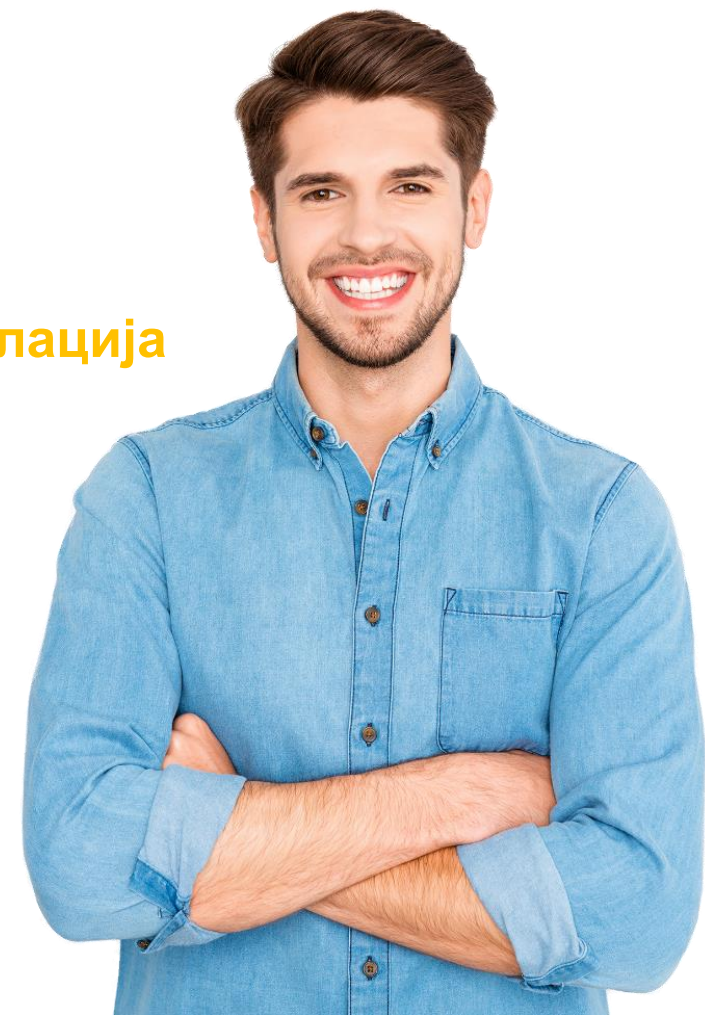
Мање стреса,
бољи резултати

Образовна академија



10 СТВАРИ КОЈЕ ВОЛЕ НАСТАВНИЦИ

- **Обнављање** градива из претходних разреда
- Читанка као својеврсна **хрестоматија** текстова
- Линеарни **редослед целина** у читанци и пажљиво осмишљена апаратура
- Систематично увођење нових појмова и **унутарпредметна корелација**
- **Прегледне лекције** у граматичи, написане језиком примереним узрасту
- Кратак **преглед научног** у форми табеле
- Тестови за **самооцењивање**
- **Радна свеска** која прати читанку и граматичу
- Дигитални уџбеници у сврху **активног учења**
- Дигитални уџбеници као подстицај за **откривање и сазнавање**



1 Обнављање градива из претходних разреда

Преглед садржаја који су обрађивани у седмом разреду дат је у табеларној форми, уз одговарајуће **задатке за вежбање**.

ШТА СМО НАУЧИЛИ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ У СЕДМОМ РАЗРЕДУ

Народна (усмена) књижевност	Ауторска (писана) књижевност
Сва дела усмене књижевности која један народ ствара и преноси кроз читав низ генерација. На пример: Народне епске песме: <i>Диоба Јакишића</i> , <i>Мали Радојица</i> Народне приче и предања о Светом Сави.	Сва књижевна дела чији је аутор (писац, песник, књижевник) познат. На пример: Јанко Веселиновић: <i>Хајдук Станко</i> , Петар Кочић: <i>Кроз међаву</i> , Милутин Бојић: <i>Плава Тробица</i> .

1. Ако је тврдна тачна, напиши Т, а ако је нетачна, напиши Н.

Научнопопуларни текстови су пуни научне фантастике и чудесних ликова.	
Свезнајући приповедач поседује сва знања о догађајима и ликовима у причи.	
Путопис је књижевна врста различите намене.	
Везани стих се јавља и у усменој и у ауторској књижевности.	

2. Подвучи три дела која припадају ауторској књижевности.

Међевовић, *Крвава бајка*, *Свети Сава и њаво*, *Кањоци Мацејиновић*,
Подне, *Стари Вујадин*

3. Подвучи наслове текстова који припадају књижевнонаучним врстама.

Дневник Ане Франк, *Наша небеса*, *Хајдук у Београду*, *Чиниошкова смрт*,
После кише, *Јелена, жена које нема*, *Са вашињака до научењака*

4. Заокружи слово испред стиха који припада песми *Мали Радојица*.

- а) „Књигу пише ага од Рибника”
б) „Ложе њему ватру на прсима”
в) „Диге војску турски цар Мемеде”

Народна (усмена) књижевност

Сва дела усмене књижевности која један народ ствара и преноси кроз читав низ генерација.
На пример:
Народне епске песме: *Диоба Јакишића*,
Мали Радојица
Народне приче и предања о Светом Сави.

Ауторска (писана) књижевност

Сва књижевна дела чији је аутор (писац, песник, књижевник) познат.
На пример:
Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко*;
Петар Кочић: *Кроз међаву*;
Милутин Бојић: *Плава Тробица*.

3. Подвучи наслове текстова који припадају књижевнонаучним врстама.

Дневник Ане Франк, *Наша небеса*, *Хајдук у Београду*, *Чиниошкова смрт*,
После кише, *Јелена, жена које нема*, *Са вашињака до научењака*

4. Заокружи слово испред стиха који припада песми *Мали Радојица*.

- а) „Књигу пише ага од Рибника”
б) „Ложе њему ватру на прсима”
в) „Диге војску турски цар Мемеде”

2 Читанка као својеврсна хрестоматија текстова

Садржај

ШТА СМО НАУЧИЛИ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ У СЕДМОМ РАЗРЕДУ	8
ЖИВОТ И ОБИЧАЈИ НАРОДА СРПСКОГ	
Народна епско-лирска песма <i>Женидба Милића Барјакшара</i> (одломци)	16
Народна приповетка <i>Усуу</i>	23
Вук Стефановић Караџић, <i>Српски рјечник</i> (избор)	28
Веселин Чајкановић, <i>О ускршњим обичајима</i> (одломци)	32
Доситеј Обрадовић, <i>Живот и прикључења</i> („Ево ме међу калуђери; што сам тражио, то сам и нашао“, одломци)	37
Милорад Павић, <i>Хазарски речник</i> (одломци)	42
На крају поглавља: Класификација народне прозе	48
ЗЕМЉА ТВРДА, А НЕБО ВИСОКО	
Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије)	50
Народна епска песма <i>Почетак буне првог дахија</i> (одломци)	50
Народна епска песма <i>Бој на Чокешици</i> (одломци)	58
Народна епска песма <i>Бој на Мишару</i> (одломак)	62
Вук Стефановић Караџић, <i>О народним певачима</i> (избор)	65
Вук Стефановић Караџић, <i>Жишје Ајдук Велка Петровића</i> (одломак)	69
Прота Матеја Ненадовић, <i>Мемоари</i> (одломци)	74
Петар II Петровић Његов, <i>Горски вијенац</i> („Бадњи вече“, одломак)	79
На крају поглавља: Класификација народне епске поезије	86
ГОВОРИТИ О ЉУБАВИ, ТО ЈЕ ВЕЋ ПОМАЛО ВОЛЕТИ	
Народне лирске љубавне песме (избор)	88
Народна лирска љубавна песма <i>Српска дјевојка</i>	91
Народна лирска љубавна песма <i>Љубавни растањак</i>	93
Народне обичајне песме (избор)	94
Народне сватовске песме (избор)	94
Народне здравнице (избор)	99
Народне тужбалице (избор)	100
Јован Јовановић Змај, <i>Бунди</i> (избор)	101
Васко Попа, <i>Очију твојих да мије</i>	106
Милош Црњански, <i>Ја, ти и сви савремени парови</i>	108
Бранко Ћопић, <i>Мала моја из Босанске Крупе</i>	111
Марина Цветајева, <i>Месечев сјај</i>	114
Гроздана Олујић, <i>Гласам за љубав</i> (одломци)	116
На крају поглавља: Кратки водич кроз метричку анализу песме	120
УСПРАВНА ЗЕМЉА	
Ђура Јакшић, <i>Отаџбина</i>	122
Јован Јовановић Змај, <i>Светли пророци</i>	125
Симо Матавуљ, <i>Писменица</i>	128
Лаза Лазаковић, <i>Све ће ти народ волатишћу</i> (одломци)	134
Милош Црњански, <i>Сеобе</i> (одломци)	144
Милош Црњански, <i>Роман о Лондону</i> („Пролеће је стигло у Лондон“, одломци)	150
Момчило Одаговић, <i>Ршуме, јеси ли знао Црњанског</i>	159
Бранислав Нушић, <i>Покошено воље</i> („Читав једна младост“, одломци)	162
Момчило Настасијевић, <i>Труба</i>	169
Оскар Давичо, <i>Србија</i>	171
Хилда Дајч, <i>Писма</i> (одломци)	175

Сви **обавезни** и **изборни** текстови и одломци из **домаће лектире** на једном месту!

Наставник бира дела са списка допунске лектире, а **ученици се одабраним одломцима мотивишу** да прочитају и оне текстове који неће бити обрађивани на часу.

Читанка је намењена **развијању читалачких компетенција ученика**, али и наставнику који ће помоћу ње развијати своју креативност у раду са ученицима.

Херман Хесе
МАГИЈА КЊИГЕ

Милош Црњански
ЈА, ТИ И СВИ САВРЕМЕНИ ПАРОВИ

Момчило Одаговић
РШУМЕ, ЈЕСИ ЛИ ЗНАО ЦРЊАНСКОГ

Марина Цветајева
МЕСЕЧЕВ СЈАЈ

Раско Петровић
АФРИКА
(одломци)

3 Линеарни редослед целина у читанци и пажљиво осмишљена апаратура

Препознатљива апаратура намењена је стицању различитих знања и вештина, развоју културе језичког изражавања, развоју емпатије и склоности ка тимском раду.

Рубрика **Бележница** – ученици откривају значење одређених фраза које се користе у говору или у књижевном тексту

Рубрика **Свет занимљивости** – занимљивости из живота писаца, историјски подаци, научне чињенице које се тичу природних наука

• БЕЛЕЖНИЦА

Изрази *погодила ме Аморова стрела*; *ранила ме стрела љубави*; *срце ми проболо Аморова стрела* употребљавају се када желимо да кажемо да смо се заљубили. Некада се уместо Амора, као анђела/божанства љубави, јавља Купидон који је староримски бог љубави. Именима Амор и Купидон означен је у ствари Ерос, бог љубавне чежње у старој грчкој митологији.

„Замишљан је као дечак, често са крилима, који својим луком и стрелама уноси немире и љубавне чежње у срца људи и богова. [...] Ерос је најлепши од свих бесмртника; златокос и чежњивих очију, он хода по цвећу; каткад је нежан и мио, а каткад као страшна олуја или хладни северац.”

(према: Д. Срејовић, А. Цермановић, *Речник грчке и римске митологије*)

• СВЕТ ЗАНИМЉИВОСТИ

Јован Јовановић Змај, велики песник српског романтизма, венчао се са Еуфросинијом Ружом Личанин у Саборној цркви у Новом Саду, 14. јануара 1862. године на Савиндан. У *Даници* се појавила кратка белешка: „... Наш песник Јован Јовановић славио је своју свадбу са лепом гђицом Ружицом Личановом. Да је било све весело до беле зоре, то се само по себи разуме.” „То је била права песничка женидба, женидба по срцу, по љубави и милости”, записаће А. Хаџић.

Илустрација и текст дати према: Изложба Библиотеке града Београда поводом обележавања стогодишњице смрти Јована Јовановића Змаја (1833–1904)



• РАДИОНИЦА

Многе од Змајевих „ћулића” чули сте у извођењу певача староградске или забавне музике. Занимљиво је да је сам песник користио речи из песама које су у његово време биле певане, било као народне изворне песме, било као песме грађанске лирике. Уз помоћ наставника пронађи примере таквих Змајевих песама које се и данас певају.



4 Систематично увођење нових појмова и унутарпредметна корелација

• ПОЈМОВНИК

Када услед своје логичке, временске или просторне повезаности појмови могу заменити један други, добијамо стилску фигуру која се назива **метонимија**.

Пример за метонимију	Појмови који се доводе у везу	Значење метонимије
„Милош пева, вила му отпева, Лепше грло у Милоша царско, Јесте лепше него је у виле”	певање ↔ грло	Милош пева лепше од виле.
„Ал’ свом срцу одолет не може, Да не иде на бој на Косово”	срце ↔ осећања	Не може да одоли својим осећањима да не оде у бој на Косово.
„Сва нас Босна помирити неће, Ни сва Босна ни Ерцеговина”	територија ↔ становништво које насељава територију	Неће успети да нас помире сви људи који живе у Босни и Херцеговини.
Читам Андрића.	аутор ↔ дело које је написао	Читам дело које је написао Иво Андрић.
„Од колевке па до гроба најлепше је ђачко доба.”	колевка ↔ рођење гроб ↔ смрт ђачко доба ↔ школовање	Од рођења до смрти неке особе, односно у њеном животу, најлепше је време када се школује.

• ПУТОКАЗ

Шта значи реч **славље** у стиху „Поздрави ми славље и голубе,” из *Ђулића XLVIII (47)*? Одговор потражи у следећим објашњењима из *Српског рјечника* Вука Стефановића Караџића.

„славић, м. (у II. г.) *vide* славу:

Зв’језда ће ти свијетлити куд ћеш путоват’,
А *славић* ти попјевати, те те веселит’ –
славић, славића м. (у Омишу) 1) *vide* славу). 2) ондје један извор.

Зв’језда ће ти свијетлити куд ћеш путоват’,
А *славић* ти попјевати, те те веселит’ –
славја, ф. (у II. г.) *vide* славу):

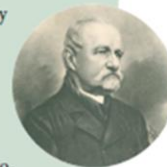
Процјевала у планину *славја* –
славја, м. (у II. г.) *vide* славу):

Узми зв’језду пред собоме,
славја на руци –

славља, ф. (у II. г.) *vide* славја:
Тек удриле *славље* у лугове –
славу), славуја, м. 1) *nachtigall, luscinia, cf.* славић, славје, славја, славља [...]

• ПРЕДСТАВЉАМО ТИ ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА

- Рођен је 1833. године у Новом Саду. Школовао се у Пожуну, Пешти, Прагу и Бечу. Био је лекар по професији, али се бавио и књижевношћу и преводилаштвом.
- Он је један од најзначајнијих представника српског романтизма. Познат је по збиркама *Ђулићи* и *Ђулићи увеоци*. Његове песме за децу објављене су у збиркама *Чика Јова српској деци* и *Чика Јова српској омладини*.
- Чувена је његова песма „Светли гробови”. Такође је познат и по сатирично-политичким песмама као што су „Јутутунска Јухахаха” и „Билдунг”. У њима је критиковао политичке прилике у Србији XIX века.
- Умро је 1904. године у Сремској Каменици, која се неко време њему у част звала Змајева Каменица.



Рубрика **Путоказ** – ученици ће повезати знања из књижевности са знањем из језика

Рубрика **Представљамо ти** – ученици се упознају са животом и делом писца чија дела читају

Рубрика **Појмовник** – прегледно и систематично тумачење књижевнотеоријских појмова предвиђених програмом наставе и учења

5 Прегледне лекције у граматици, написане језиком примереним узрасту

ПАЖЊА!

На граници творбене основе и суфикса често долази до различитих гласних промена. На пример:

даХ + -ак → даШак
књиГ(а) + -ица → књиЖица
влаГ(а) + -ан → влаЖан
мајК(а) + -ин → маЈин
птиЦ(а) + -ар → птиЧар
МилиЦ(а) + -ин → МилиЧин

цвеТ + -је → цвеЂе
краВ(а) + -ји → краВљи

наруЧ(ити) + -бина → наруЦбина
беГ + -ство → беКство
буреК + -ица → буреЂица

паЗ(ити) + -љив → паЖљив
поС(ити) + -ња → поШња
стаН + -бени → стаМбени

Кад на ПАС додам -ЧЕ, добијем ПАШЧЕ! Одакле сад Ш?

Творбена основа је онај део полазне речи који остаје кад новој речи одузмемо последњи суфикс.

Творбена основа може бити проста реч, као *младо-ост*, или твореница, као *младиш-ев*. Може се, дакле, поклапати са простом речу или твореницом, а не мора, као у примерима *девојк-ица* (од *девојк(а) + -ица*) или *девојчиц-ин* (од *девојчиц(а) + -ин*).

3. Подвуци творбenu основу у следећим речима.
златан, компјутерски, певачев

Извођење је поступак при којем се од творбене основе и суфикса добија нова реч (изведеница). Овим поступком најчешће се творе нове речи у српском језику.

Извођењем се могу творити нове именице, придеви, глаголи и друге врсте речи.

4. Допуни табеле.

Полазна реч	Суфикс	Именице које означавају онога који врши радњу
писати	-ац	
бравати		чистач

Полазна реч	Суфикс	Придеви који означавају неку особину
нос	-ат	
чађ		частан

Полазна реч	Суфикс	Глаголи који означавају радњу, стање или збивање у вези са појмом означеним полазном речу
зима	-ова-	
поћ	-и-	гласати

34

Слагање

1. Допуни табеле као што смо започели.

a)

Нова реч	Речи од којих је постала
дангубити	дан + губити
Београд	
рођендан	

b)

Нова реч	Речи од којих је постала
плавокоса	плав + о + коса
романописац	
југоисток	

Овакв начин творбе нових речи назива се **слагање**.

Слагање је поступак при којем се од двеју (веома ретко и више) речи добија нова реч (сложеница).

У првој табели видимо да су две полазне речи просто срасле (*бубамара*, *Београд* и сл.), а у другој табели речи су повезане **спојним самогласником** (*плавокоса*, *романописац* и сл.).

Префиксација

1. Допуни табелу као што смо започели.

Префикс	Полазна реч	Нова реч
за-	писати	записати
на-	пиртати	
пра-	деда	

Овакв начин творбе нових речи назива се **префиксација**.

Делови речи (постали најчешће од предлога) које додајемо на почетак полазне речи називају се **префикси** (*за-*, *у-*, *на-*, *по-*, *ко-*, *пре-* и сл.). Поступак при којем се префикс додаје некој речи назива се **префиксација**.

У српском језику префикси се најчешће додају на глаголе, а ређе на друге врсте речи.

2. Подвуци префиксе у следећим речима.
дотрчати, убацивати, претежак, несправда, раздалнина

ЗАНИМЉИВОСТИ!

Лаза Костић, велики песник српског романтизма, уносио је у свој језик и речи које је сам сковао. Ове речи биле су у духу народног језика, јер је сам Костић стално прелиставао Вуков *Српски рјечник*. Иако се држао Вука, „његово језикотворство иде каткад и вратоломним путевима”. Погледај само неке од твореница које је сковао овај песник:

плетисавка, натпркосити, раскаменити, прикооле, прекозимље, пресанак, рајомир, лстивраг, квармир, белоанак, израјанка, видованка, саморанка, нестроглед, неостриг и сл.

Пошто је Лаза Костић много волео да гради кованице, то су и многе народне речи, узете из Вуковог *Рјечника*, сматране као његове само зато што нису биле уобичајене и познате.

Шта Вам, забога, гос'и Лазо, значи *сустармак*? Погледајте у Вуковом *Рјечнику*!

*сустармак – мезе (Вуков *Рјечник*)

35

Кратки текстови којима се указује на грешке у говору и писању (**Пажња!**) или се наводи нека лингвистичка занимљивост (**Занимљивости!**).

Примери из **свакодневног говора**, из **новинских текстова** или **књижевних дела**.

Илустрацијама које су често у форми стрипа на духовит начин се објашњавају појаве у језику.

6 Кратак преглед научног у форми табеле

Кратак преглед научног

Подела речи према постанку	
Речи које нису настале од других речи – просте	Речи које су саграђене од других речи – творенице
	<ul style="list-style-type: none">• извођење• слагање• префиксација

Породицу речи чине творенице заједно са простом речју од које су постале. Најмањи део речи који је заједнички целој породици речи и у коме се чува основно значење које их повезује назива се **корен**.

Извођење	Творбена основа	Суфикс	Нова реч
	кућ-	-ица	кућица
	пис-	-ац	писац
	злат-	-ан	златан

Слагање	Слагање без спојног вокала		Нова реч
	Реч (или творбена основа)	Реч (или творбена основа)	
	бео	град	Београд
	чувар	кућа	чуваркућа
дан	губити	дангубити	

Слагање	Слагање са спојним вокалом			Нова реч
	Реч (или творбена основа)	Спојни вокал	Реч (или творбена основа)	
	југ	о	запад	југозапад
	рук-	о	водити	руководити
брод	о	власник	бродовласник	

Префиксација	Префикс	Реч	Нова реч
	на-	учити	научити
	раз-	мислити	размислити
	пра-	шума	прашума

На крају сваке целине у граматици ученицима се даје преглед пређеног градива, са издвојеним правилима и одговарајућим примерима.

Формом табеле обрађени садржаји се илуструју на јасан и занимљив начин.

Јасан, систематичан и прегледан **подсетник за ученике**.

7 Тестови за самооцењивање

Тест за самооцењивање 7

(синтакса - систематизација)

Питања	Бодови
1. Заокружи слово испред врсте дате синтагме. изузетно способан а) именичка б) придевска в) прилошка г) глаголска	1
2. Поред следећих реченица напиши да ли су обавештајне (О), узвичне (У), заповедне (З) или жељне (Ж). а) Ала лепо мирише! _____ б) Не отварајте рериу! _____ в) Пријатно вам било! _____ г) Пита је заиста укусна. _____	4
3. Повежи примере са врстом напоредног односа који у њима запажаш. Једи воће и пиј течност! _____ раставни Не оклепај, већ крени! _____ саставни Поједи јабуку или попиј сок! _____ супротни	1
4. Подвуци прилошку одредбу за узрок у следећем примеру. Од буке нисмо ништа чули о мечу нашег познатог тенисера.	1
5. Додај одговарајући везик или везнички спој тако да зависна реченица буде узорчна. _____ сам одлучио да уштедим новац, поправио сам стари телефон.	1
6. У следећим реченицама није поштовано слагање у лицу, броју или роду. Поред сваке реченице напиши у којој категорији нема слагања. а) Дете се играо у парку. Нема слагања у _____ б) Ученици се игра у парку. Нема слагања у _____ в) Марија се играм у парку. Нема слагања у _____	3

7. Заокружи слово испред реченице која треба да стоји уместо знака питања. Ишла сам да _____ : _____ намерна = ? : _____ : условна а) Рекао је да су врата закључана. б) Отвори врата која су ти најближа. в) Да сам могла, изашла бих раније. г) Чим сам отворила врата, осетила сам мирис бора.	1
8. Напиши у коју врсту зависних реченица спадају подвучени примери у датом одломку. (а) <u>Пре него што је брод изишао из Земљине сенке</u> , било је занимљиво посматрати (б) <u>како се креће сумрак по површини Земље</u> . Један део Земље обасјавало је Сунце, а други је био потпуно таман. Међу њима се оштро видео синкаст појас сумрака, (в) <u>који се брзо премештао</u> . (а) _____ (б) _____ (в) _____	3
9. Подвуци синтагму коју уочаваш у следећем примеру, а потом напиши коју службу у реченици има. Људи најчешће једу сладолед са укусом ваниле.	2
10. Прочитај следећу реченицу, па одговори на захтев испод ње. Слика је нема песма, а песма је слепа слика. Допуни реченице. Именица <u>слика</u> је у првој реченици у служби _____, а у другој је главни члан синтагме која је у служби _____ . Ове две реченице стоје у _____ напоредном односу.	3

Бр. бодова	0-7	8-10	11-13	14-16	17-20
Оцена	1	2	3	4	5

Укупно 20

Тестови за самооцењивање **прате тромесечне, полугодишњи и завршни сегмент школске године**, а налазе се и у читанци и у граматници.

Задаци су поређани **од лакших ка тежим**.

Заступљени су **различити типови задатака**: вишеструки избор, подвлачење, повезивање, допуњавање...

Уз сваки тест дата је и **бодовна листа**, као и табела помоћу које се води **евиденција успешности**.

8 Радна свеска која прати читанку и грамматику

. Историја језика

1. Територије које се виде на датој карти населили су:



а) Источни Словени;
б) Западни Словени;
в) Јужни Словени.
Заокружи слово испред тачног одговора.

2. Српски језик спада у:

а) западнословенске језике;
б) јужнословенске језике;
в) источнословенске језике.
Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Заокружи слова испред тачних тврдњи.

а) Кнез Растислав је владао Византијом.
б) Ђирило и Методије крећу у Велику Моравску 863. године.
в) За основу старословенског језика узет је великоморавски дијалект.
г) Ђирило и Методије добро су знали солунски дијалекат словенског језика.

4. Допуни реченицу.

У науци се језик који су уредили Ђирило, Методије и њихови ученици називају _____.

. Трагови детињства

1. Понављање истог вокала унутар једног стиха зове се:

а) алитерација;
б) асонанца;
в) апострофа.

Заокружи слово испред тачног одговора.

2. Рефрен је понављање стиха:

а) само у песми која је подељена на строфе;
б) само у песми која није подељена на строфе;
в) у свакој песми без обзира на то да ли је она подељена на строфе или не.
Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Пажљиво прочитај следећу строфу и подвуци стих који јој не припада.

„Осећам да досад све је било шала
лаган лептир са крилима златним,
да још ником нисам своју љубав дала
колико бих могла и колику хтега;”

Из које песме је подвучени стих?

Наведи аутора те песме. _____

4. У наведеном низу заокружи три приповетке које је написао Иво Андрић.

„Књига” „Кроз међаву” „Деца” „Аска и вул” „Пилипенда”

5. У поље поред значења упиши број одговарајућег израза. Два значења су вишак.

1. огледало душе	
2. јабука раздора	<input type="checkbox"/> оно што се не сме дирати ни по коју цену
3. забрањено воће	<input type="checkbox"/> време младости
4. кисело грозђе	<input type="checkbox"/> разлог за свађу
5. цвет живота	<input type="checkbox"/> оно што је најдрагоценије
6. златна јабука	

- Радна свеска садржи задатке организоване по **областима** и **тематским поглављима**.
- Погодна је за **рад на часу**, али и за **самостални рад код куће**.
- **Решења** свих задатака налазе се у посебној свесци.
- Заступљени су **задачи различитих типова** и **различитих нивоа**.
- Посебан сегмент чини **вежбање за разумевање прочитаног**.

Радна свеска није обавезни део уџбеничког комплета, али може бити од помоћи ученицима, наставницима и родитељима.

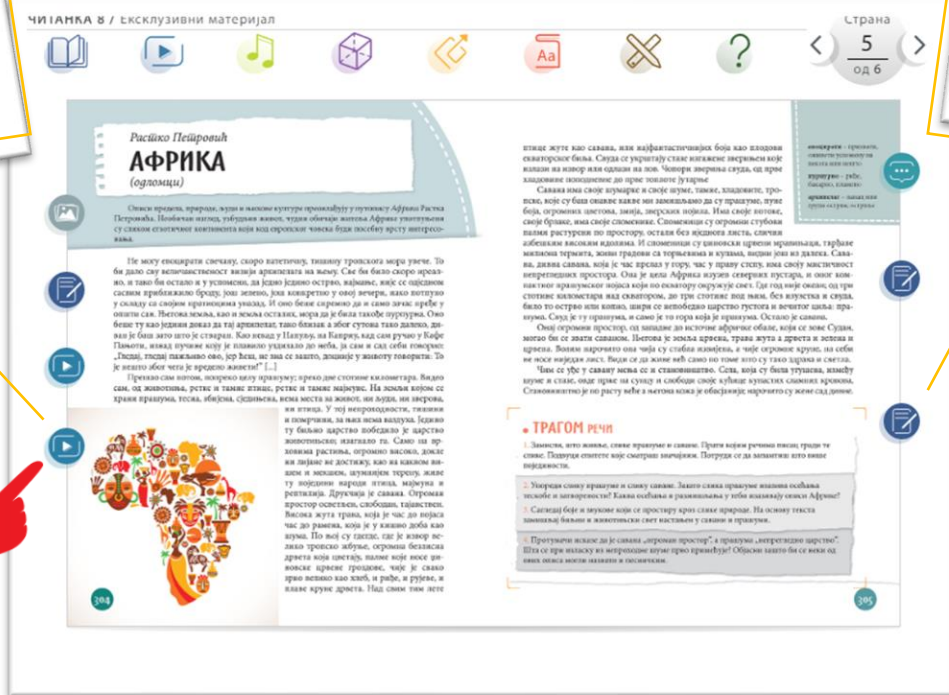
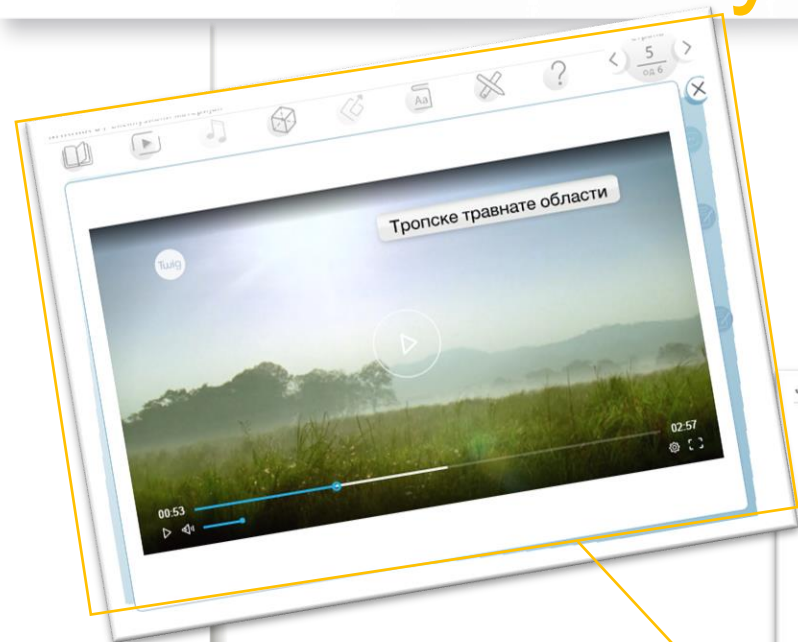
За квалитетну реализацију часа у свим околностима

9 Дигитални уџбеници у сврху активног учења

Потпомажу **самосталан рад** ученика.

Олакшавају **интеграцију знања** из различитих наставних предмета и из различитих области унутар истог предмета.

Подстичу **когнитивне и истраживачке активности.**



10 Дигитални уџбеници као подстицај за откривање и сазнавање

За квалитетну реализацију часа у свим околностима

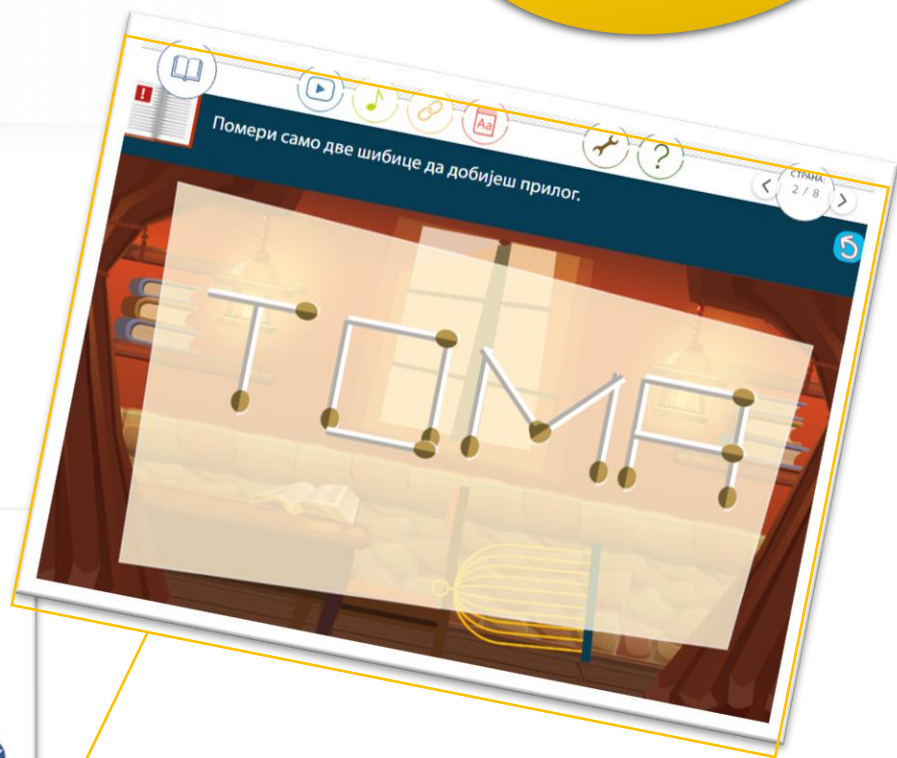
Послушај опет пажљиво текст на призренско-тимочком дијалекту, па покушај да одговориш на тражене захтеве. Кликном на поље ? провери своје одговоре.

– За теб' ћу радим од јутро до мрак. Татко и мајка ти не бегендисују ме – тој си знајем убаво... – рече Мане. – Е... Васка... лагала ли је кад ми је, ете, абере доносила, и зборила, ете... „Поздрвила ти се Зоне?...“
– Тој си је појто знаје... Може да се посмешила, а требала да рекне: „Поздрвила ти се Калина.“
– Што ми ти па збориш саг туј за Калину?! Калина ће си дочека своју срећу... А ја си искам и тражим моју... Неје писано за меј' и за Калину...
(Стеван Среман, Зона Замфирова, прилагођено)

беген(дисовати) – волети некога; убаво – лепо; абер – вест; саг – сада; искати – тражити

- Како гласи показна заменица то у наведеном тексту?
- Како гласе одговарајући облици глагола у књижевном језику према наведеним:
знајем
питујем
неје
- Пронађи у одломку облик присвојне заменице за треће лице једине. Како тај облик гласи?

Омогућавају да се кроз пробе и грешке дође до **дубљег разумевања садржаја.**



Подржавају различите **стилове учења.**

Дијалекти српског језика

Српски језик говори се у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини и Хрватској. Иако сва говори имају различит изглед, постоје различита уговорна правила. Да ли знаш како гласи постојећа правила које се примењују у српском језику?

Овај текст, који описује различите дијалекте, представља дијалекат српског језика. Сва су изговорна правила различита.

- изговор некадашњег гласа „де“
- граматичким особинама (да ли имају четрна изговора, да ли имају глас омак и сл.)

Екавски и (и)јекавски изговор

(подсва језика старог гласа „де“)

- 1. Пронађи сличне речи и подвуки речи које се различито изговарају:
а) У изговору ће криво бити пронађено.
б) У изговору ће криво бити пронађено.

У чему се разликују речи које су подвуки?
Да ли разлике у изговору су повезане са неким другим факторима? Да ли се разлике у изговору повезују са неким другим факторима?

Екавски и (и)јекавски изговор (глас, облик)
– Екавски изговор (глас, облик)
– (и)јекавски изговор (глас, облик)
– (и)јекавски изговор (глас, облик)

Дијалекти екавског и (и)јекавског изговора

(подсва језика граматичким особинама гласова)

Поред различитих екавског и (и)јекавског изговора, у различитим географским језикама имају се различита правила у изговору, подјели, гласовним особинама и сл. Погледај како су различита различита дијалекат српског језика.

Упућују на **додатне едукативне изворе.**



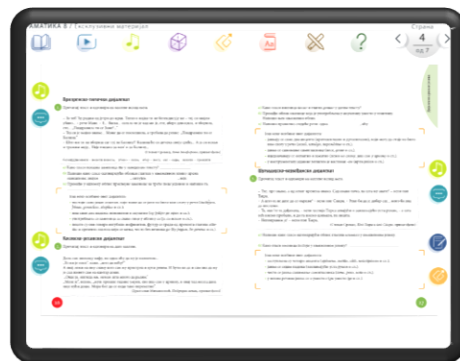


**+ 100% ПОДРШКЕ
НАСТАВНИКУ**

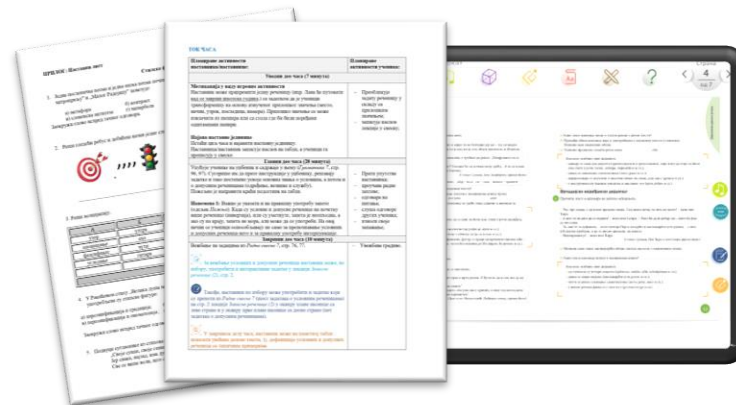




Бесплатни примерци
уџбеника



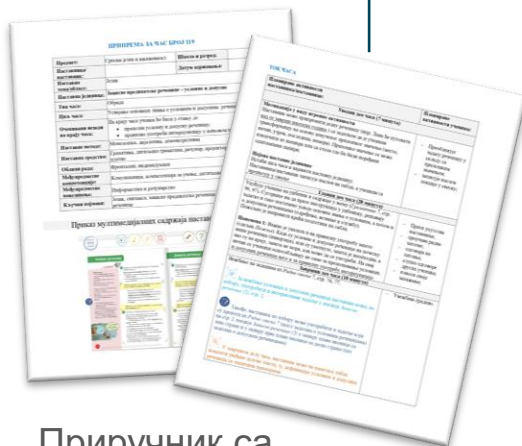
Дигитални уџбеници



Прилагођени месечни планови и
готови материјали за онлајн наставу



У КОМПЛЕТУ ЗА НАСТАВНИКЕ



Приручник са
дневним припремама



Одштампани
тестови



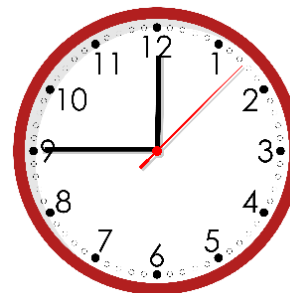
**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Образовна академија

МАЊЕ ВРЕМЕНА ЗА ПРИПРЕМУ ЗА ЧАСОВЕ

- **Детаљна упутства** за сваки час са јасно наглашеним исходима, уз упућивање на одговарајући садржај у дигиталним уџбеницима
- Предлози годишњег плана рада, **месечних планова** и дневних **припрема**
- За **квалитетне часове**, уз изузетно лаку примену у пракси
- **Додатни материјали** (наставни листови, предлози тестова и контролних задатака, креативне игре...)



ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 119

Предмет:	Српски језик и књижевност	Школа и разред:	
Наставник/наставница:	Језик	Датум одржавања:	
Наставна тема/област:	Зависне предикатске реченице – условне и допусне		
Наставна јединица:	Зависне предикатске реченице – условне и допусне		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	Усвајање основних знања и вештина		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученици ће: <ul style="list-style-type: none">• препознати условне и допусне реченице• правилно уградити условне и допусне реченице у текст		
Наставне методе:	Моделовање, дијалог, групна работа		
Наставна средства:	Граматика, дигитални медији		
Облици рада:	Фронтални, парови, индивидуални		
Међуреметне компетенције:	Комуникација, колаборација		
Међуреметно повезивање:	Информатика и рачунарска графика		
Кључни појмови:	Језик, синтакса, зависне реченице		

ТОК ЧАСА

Планиране активности наставника/наставнице:	Уводни део часа (7 минута)	Планиране активности ученика:
Мотивација у виду игровне активности Наставник може припремити језичку решеницу (нпр. Лана ће путовати кад се заврши школска година.) са задатком да је ученици трансформишу на основу изговорног прилошког значења (место, начин, утрок, поседовање, намера). Прилошко значење се може издвојити из писмира или са стога где би били поредани одштампани писмири.		<ul style="list-style-type: none">– Преобликује задату решеницу у складу са прилошким значењем;– записује наслов лекције у свеску.
Најавна наставна јединица Наставник чита час и користи наставну јединицу. Наставница наставник записује наслов на таблу, а ученици га претписују у свеску.	Главни део часа (28 минута) Упућује ученике на уџбеник и садржаје у њему (Граматика 7, стр. 96, 97). Сугерише им да прате инструкције у уџбенику, решавају задатке и тако постепено усвоје основна знања о условним, а потом и о допусним реченицама (одређење, везишке и слажу). Пожељно је направити краћи подсетник на таблу.	<ul style="list-style-type: none">– Прати упутства наставника.– проучава радне листице;– одговара на питања;– слуша одговоре других ученика;– износи своје закључке.
Напомена 1: Важно је указати и на правилну употребу запете (одзак <i>Пажљиво</i>). Како су условне и допусне реченице на почетку (одзак <i>Пажљиво</i>), или су уметнуте, запета је неопходна, а овдје су на крају, запета не мора, али може да се употреби. На овај начин се у ученици осамостално не само за препознавање условних и допусних реченица него и за правилну употребу интерпункције.	Завршни део часа (10 минута) Вежбање на задацима из <i>Радне свеске 7</i> , стр. 76, 77.	<ul style="list-style-type: none">– Усвајања графика.
	<p>☑ За вежбање условних и допусних реченица наставник може, по избору, употребити и интерактивне задатке у лекцији <i>Зависне реченице (2)</i>, стр. 2.</p> <p>☑ Такође, наставник по избору може употребити и задатке који су пренети из <i>Радне свеске 7</i> (шест задатака о условним реченицама) на стр. 2 лекције <i>Зависне реченице (2)</i> у оквиру пуне моделе са десне стране и у оквиру прве пуне моделе са десне стране (пет задатака о допусним реченицама).</p> <p>☑ У завршном делу часа, наставник може на паметној табли показати увећане делове текста, тј. дефиниције условних и допусних реченица са типичним примерима.</p>	

Дневне припреме воде кроз ток часа из минута у минут



ТЕСТОВИ

- **8 тестова** у **4 различите групе** (по разреду), садрже задатке у **3 нивоа** сложености
- Питања су у **функцији провере остварености исхода** из одређеног градива
- Одштампани за **све ученике** у одељењу



ДА ЛИ РАД НАСТАВНИКА МОЖЕ БИТИ ЛАКШИ?



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Да, може – **Образовна академија** ће вам показати како!

У школској 2019/20. започели смо са **БЕСПЛАТНИМ АКРЕДИТОВАНИМ ПРОГРАМОМ ЕДУКАЦИЈЕ**. Претходне године он је био још садржајнији, а после изузетних утисака учесника, одлучили смо да ове године проширимо програм **ВЕБИНАРИМА ЗА РОДИТЕЉЕ**.

ОБРАЗОВНА АКАДЕМИЈА 2021/22.

Више о програму на: www.klett.rs/akademija

**БУДИТЕ И ВИ УЧЕСНИК
НАШИХ ВЕБИНАРА!**

Придружите се задовољним
полазницима нашег
програма едукације.

ПРИЈАВИТЕ СЕ!

ОБРАЗОВНА АКАДЕМИЈА 2021/22.

1. ОНЛАЈН ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ УЏБЕНИКА И ВЕБИНАРИ ОПШТЕГ ТИПА

Будите информисани о садржају нових уџбеника и актуелностима из наставне праксе.

2. АКРЕДИТОВАНИ ОНЛАЈН СТРУЧНИ СКУПОВИ ЗА НАСТАВНИКЕ

Учинићемо све да вам уштедимо време и енергију, нудећи вам предавања врхунских стручњака на актуелне теме.

3. ВЕБИНАРИ ЗА РОДИТЕЉЕ

Очекује вас прегршт вредних смерница за одгајање независног, самопоузданог и одговорног детета.

МНОШТВО
АКТИВНОСТИ
+ БОДОВИ
ЗА СТРУЧНО
УСАВРШАВАЊЕ

Образовна
академија
2020/21.
године

193

онлајн презентације
уџбеника и вебинара
општег типа

21

Акредитовани
вебинар

Укупно
72 296
учесника

1

ОНЛАЈН ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ УЏБЕНИКА



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Најлакши начин да се упознате са садржајем нових уџбеника!

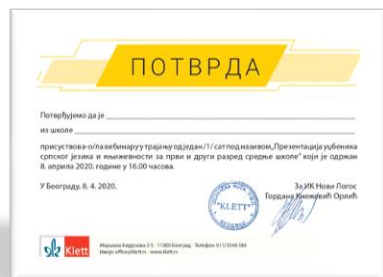
Вебинарима присуствујете **из удобности свог дома**, а од аутора или уредника ћете сазнати све информације о новим издањима које вас интересују.

ПРВИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР–ДЕЦЕМБАР 2021.

ДРУГИ ТЕРМИН: ФЕБРУАР–МАРТ 2022.

**ТЕРМИНИ ЋЕ
БЛАГОВРЕМЕНО
БИТИ ОБЈАВЉЕНИ
НА:
[www.klett.rs/
akademija](http://www.klett.rs/akademija)**

потврда и бодови за интерно усавршавање



2

АКРЕДИТОВАНИ ОНЛАЈН СТРУЧНИ СКУПОВИ



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Актуелне теме и врхунски стручњаци!

Посебна погодност за све наставнике и наставнице који користе издања Групе Klett Србија.

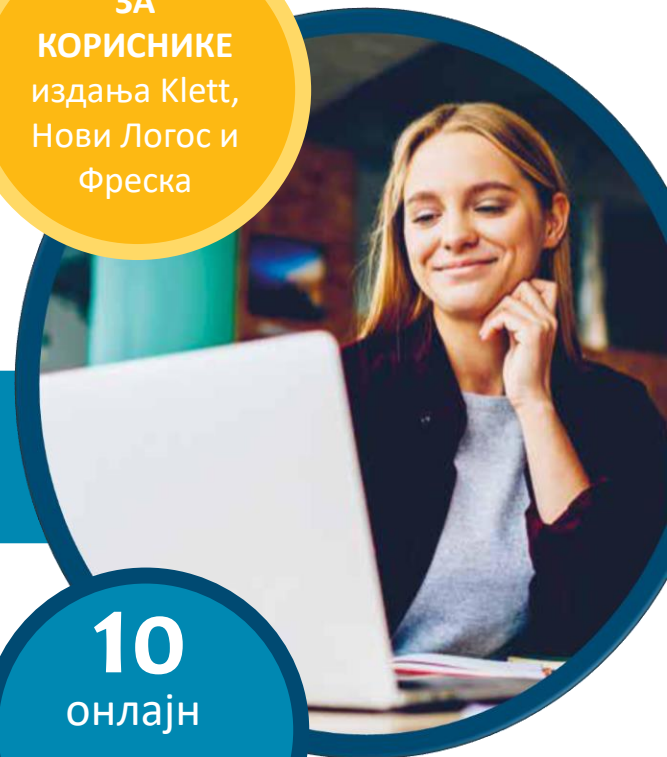


1 бод за стручно усавршавање

Укупно **10 бодова** за стручно усавршавање.

**ЗА
КОРИСНИКЕ**
издања Klett,
Нови Логос и
Фреска

10
онлајн
стручних
скупова



ПРЕДАВАЧИ НА АКРЕДИТОВАНИМ СКУПОВИМА

НЕ ПРОПУСТИТЕ НАШЕ СЈАЈНЕ ПРЕДАВАЧЕ!



Урош Петровић
Књижевник и
аутор концепта
„Загонетна
питања”



Др Ранко Рајовић
Предавач на
Педагошком
факултету у
Копру



Марко Стојановић
Глумац и пантомимичар,
председник Светске
организације
пантомимичара



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

И ДРУГИ
ПРИЗНАТИ
СТРУЧЊАЦИ...

10 АКРЕДИТОВАНИХ ТЕМА У 2021/22.

Тема	Термин
1. Авантура ума на школском часу	НОВЕМБАР 2021.
2. Образовне неуронауке у школи – пут од науке до праксе	ДЕЦЕМБАР 2021.
3. Педагошка документација: свеска праћења развоја и напредовања ученика	ДЕЦЕМБАР 2021.
4. Формативно оцењивање: методе, технике и инструменти	ФЕБРУАР 2022.
5. Комуникацијске вештине у школској арени	ФЕБРУАР 2022.
6. Дигитална настава – корак напред или назад?	МАРТ 2022.
7. Знати своје границе је пола добре комуникације	МАРТ 2022.
8. Природне науке кроз НТЦ методологију	АПРИЛ 2022.
9. Мапа ума – начин да учење буде игра	МАЈ 2022.
10. Ко се боји медијске писмености још	МАЈ 2022.



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Више о
програму на:
[www.klett.rs/
akademija](http://www.klett.rs/akademija)

3 ВЕБИНАРИ ЗА РОДИТЕЉЕ



**е-ОБРАЗОВНА
АКАДЕМИЈА**

Мање стреса,
бољи резултати

Пратите
распоред на:
[www.klett.rs/
akademija](http://www.klett.rs/akademija)

ПОГЛЕД НА РОДИТЕЉСТВО ИЗ УГЛА ПСИХОЛОГА

НОВО!

Тема	Термин
1. Бити добар родитељ	НОВЕМБАР 2021.
2. Како до сарадње са дететом	ДЕЦЕМБАР 2021.
3. Како одгајити емоционално писмено дете	ФЕБРУАР 2022.
4. Како одгајити самопоуздано дете	МАРТ 2022.

Јелена Марушић

Психолог и саветник за васпитање



Гледајте вебинаре на *Youtube* каналу *Klett Beograd*

ПРВИ ИЗБОР НАСТАВНИКА У СРБИЈИ



98%

наставника који су
евалуирали уџбенички
комплет изјаснили су се
да би користили издања
Групе Klett Србија





МИШЉЕЊА НАСТАВНИКА



О УЏБЕНИКУ

Ана Милуновић
Наставница српског језика и књижевности
ОШ „Светозар Марковић”, Краљево

„Уџбенички комплет оспособљава ученике да уоче битно, да доносе закључке, да стечена знања примењују, да увиђају међусобне односе различитих области и сагледају унутрашњу структуру градива, да процене своје знање. На основу дугогодишњег рада са ученицима основношколског узраста, препоручујем ове уџбенике.”

О ДИГИТАЛНОМ УЏБЕНИКУ

Олгица Спасојевић
Наставница српског језика и књижевности
ОШ „Петар Лековић”, Пожега



„Дигитални уџбеници представљају велику подршку наставницима који нису вешти у креирању дигиталних наставних садржаја, а желели би да њихови ученици не остану ускраћени за учење на савремен и динамичан начин.”



ВАШЕ МИШЛЪЕНЪЕ?

